

Algemeen	
Onderwerp	Productief Leren
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Hilda Visser
Eenheid	Maak een keuze Nvt: Gemeente Hilversum
E-mail	h.visser-offinga@hilversum.nl
Kenmerk	DOC-23002696
Datum	1 november 2023

Voorstel

Nummer	Omschrijving																		
Voorstel 1.	Instemmen met een eenmalige verlenging van de gemeentelijke bijdrage aan Productief Leren voor de duur van 4 jaar van 1-1-2025 tot 31-12-2028																		
Voorstel 2.	Instemmen met de gemeentelijke jaarlijkse financiële bijdrage voor de inzet van Productief Leren volgens de in dit voorstel genoemde verdeling per gemeente:																		
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th><i>Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage 2025-2028 (+ eenmalig 3.9% t.o.v. voorgaande periode 21-24)</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gemeente Blaricum</td> <td>€ 1.662,40</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Eemnes</td> <td>€ 3.324,80</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Laren</td> <td>€ 1.662,40</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Gooise Meren</td> <td>€ 27.429,60</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Hilversum</td> <td>€ 89.042,30</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Huizen</td> <td>€ 29.923,20</td> </tr> <tr> <td>Gemeente Wijdemerren</td> <td>€ 13.299,20</td> </tr> <tr> <td>Totaal per jaar</td> <td>€ 166.343,90</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage 2025-2028 (+ eenmalig 3.9% t.o.v. voorgaande periode 21-24)</i>	Gemeente Blaricum	€ 1.662,40	Gemeente Eemnes	€ 3.324,80	Gemeente Laren	€ 1.662,40	Gemeente Gooise Meren	€ 27.429,60	Gemeente Hilversum	€ 89.042,30	Gemeente Huizen	€ 29.923,20	Gemeente Wijdemerren	€ 13.299,20	Totaal per jaar	€ 166.343,90
	<i>Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage 2025-2028 (+ eenmalig 3.9% t.o.v. voorgaande periode 21-24)</i>																		
Gemeente Blaricum	€ 1.662,40																		
Gemeente Eemnes	€ 3.324,80																		
Gemeente Laren	€ 1.662,40																		
Gemeente Gooise Meren	€ 27.429,60																		
Gemeente Hilversum	€ 89.042,30																		
Gemeente Huizen	€ 29.923,20																		
Gemeente Wijdemerren	€ 13.299,20																		
Totaal per jaar	€ 166.343,90																		

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
31-10-23	Ambtelijk overleg Jeugd en Onderwijs	Adviseren	Belangrijk dat dit goed geregeld is. Akkoord.
01-11-23	Financieel overleg	Adviseren	Schriftelijke feedbackronde:
16-11-23	Directie-overleg	Adviseren	
30-11-23	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Een voorstel voor de (ongewijzigde) voortzetting van de financiële bijdrage van de regiogemeenten aan Productief Leren (PL) voor kalenderjaren 2025 t/m 2028, met betrekking tot de ondersteuning van voortijdige schoolverlaters (VSV) en het bevorderen van zelfredzaamheid en arbeidskansen op de arbeidsmarkt.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Productief leren in de praktijk

Kernboodschap

Productief Leren (PL) wordt aangeboden door het MBO College Hilversum onderdeel van ROC Amsterdam. Met het PL heeft het MBO College Hilversum een plusvoorziening die onderwijs aanbied voor jongeren uit de Gooi en Vechtstreek die om één of meerdere redenen zonder het behalen van een diploma zijn uitgevallen in het voortgezet onderwijs (VO) of in het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en dus voortijdig schoolverlater (VSV) zijn. Het doel van PL is onder andere de jongeren toch een startkwalificatie te laten behalen en daarmee hun zelfredzaamheid en kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Productief leren wordt voornamelijk gefinancierd uit reguliere onderwijsbekostiging, terwijl de doelgroep vergelijkbaar met het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) functioneert. In 2021 hebben de regiogemeenten daarom besloten om een jaarlijkse financiële bijdrage te leveren in de periode 2021 t/m 2024. Die gemeentelijke bijdrage is bedoeld voor extra personele inzet tijdens de lessen en voor extra zorg, zowel tijdens schooltijd als daarbuiten. Daarnaast zijn de mentoren ook buitenschooltijden beschikbaar voor ondersteuning. Met dit voorstel wordt een besluit genomen over het voorzetten van de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage gedurende kalenderjaren 2025 t/m 2028. PL werkt met schooljaren, het is voor het mbo wenselijk om ruim voor schooljaar 2024-2025 bekend te zijn met het besluit van de gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek.

Voorstel

Dit voorstel beoogt de regionale jaarlijkse gemeentelijke bijdrage aan PL vanuit gemeenten te verlengen gedurende kalenderjaren 2025-2028. In de voorgaande periode is de verdeling van het totale bedrag gebaseerd op het aantal leerlingen per gemeente van de laatste vijf jaar. In deze periode houden we dezelfde verdeling aan en passen we op het bedrag eenmalig een indexerings toe van 3,9%. Dit indexpercentage is in lijn met de door de Regio Gooi en Vechtstreek in de septembercirculaire van 2024 bepaalde stijging voor lonen.

Aanleiding

Productief Leren (PL) is een regionale voorziening die jongeren met complexe problemen en intensieve persoonlijke begeleiding de kans biedt om een vanuit maatwerk onderwijs aan te bieden zodat deze jongeren niet thuiskomen te zitten en mogelijk een startkwalificatie behalen. Het belangrijkste principe van PL is om het onderwijs nauwkeurig af te stemmen op elke individuele student en hun specifieke doelen. Dit initiatief is tot stand gekomen door een samenwerking tussen MBO College Hilversum onderdeel van ROC Amsterdam, en de regiogemeenten in Gooi en Vechtstreek en biedt een structurele aanvulling op het onderwijs voor jongeren die voortijdig zijn uitgevallen in het voortgezet onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs, zonder een diploma. Deze zogenaamde voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) kunnen via deze plusvoorziening toch weer richting onderwijs begeleid worden. Een doel van PL is om deze leerlingen toch een startkwalificatie op mbo-niveau 2 te laten behalen, waardoor hun zelfredzaamheid en kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot. Echter wanneer deze studenten succesvol de arbeidsmarkt betreden of een keuze maken voor een studie is PL ook van meerwaarde.

Doel:

Ondersteuning tijdens en buiten schooltijd draagt bij aan het succes van PL:

Deze extra ondersteuning is vooral bedoeld als preventieve voorziening en draagt bij aan de doelstelling:

- meer jongeren met een startkwalificatie
- jongeren stromen vervolgens door naar een hoger mbo-onderwijsniveau of werk
- verbetering van de relatie van minderjarige jongeren met hun ouders
- meer jongeren die zelfstandig kunnen functioneren
- minder risico op crimineel gedrag, psychische stoornissen of werkloosheid
- jongeren die PL ongediplomeerd verlaten stromen regelmatig opnieuw weer in binnen het reguliere mogelijkheden van het MBO

Argumenten

1. Om de continuïteit van PL niet in gevaar te brengen is het nodig om vroegtijdig een besluit te nemen over de voortzetting van PL vanaf het schooljaar 2024/2025. De jongeren en het personeel hebben duidelijkheid nodig over het vervolg.
2. Gemeenten vinden dat PL belangrijke ondersteuning biedt voor een specifieke groep jongeren:
  - a. PL streeft ernaar om elke jongere, ongeacht hun problemen of beperkingen, een goede toekomst te bieden door hen te helpen een diploma te behalen en hun leven weer op de rit te krijgen. Er wordt veel aandacht besteed aan het persoonlijke verhaal van de leerlingen.
  - b. PL wordt voornamelijk gefinancierd met onderwijsgelden en bestaat uit volgende onderdelen: regulier normaalonderwijs, extra onderwijs, zorg op school en zorg buiten school. De onderwijsbekostiging dekt echter niet de uitgebreide ondersteuning die leerlingen met complexe problemen na schooltijd ook nodig hebben.
  - c. Een docent/mentor die fungeert als vertrouwenspersoon en de leerlingen goed kent, inclusief hun ouders/verzorgers en thuissituatie, is onmisbaar. Deze docent/mentor speelt een cruciale rol bij het signaleren, ondersteunen, adviseren en coördineren van de hulp voor de leerlingen, gezien de vaak meerdere betrokken hulpverleners bij een leerling.
  - d. Omdat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de financiering van geïndiceerde zorg, is het passend dat de gemeenten de kosten voor de ondersteuning van leerlingen met complexe problematiek dragen. Deze ondersteuning is nodig op school en daarbuiten, en gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat deze leerlingen de benodigde hulp krijgen.
  - e. PL maatwerk levert regulier onderwijs veelal niet of onvoldoende kan bieden om deze leerlingen op school te houden. Door de extra begeleiding die geboden wordt, wordt het verschil gemaakt om de jongeren aangehaakt te houden. De 100 PI-plekken die het mbo beschikbaar stelt worden ingevuld door jongeren die voorheen of anders als voortijdig schoolverlaters het onderwijs waren uitgegaan.

Kanttekening

1. Een significant percentage bovenregionaal wonende studenten maakt gebruik van PL in Hilversum, deze studenten worden door Regio Gooi en Vechtstreek gefinancierd om gebruik te maken van PL. Daar tegenover staat dat ook studenten vanuit deze regio gebruik maken van bovenregionale voorzieningen.
2. Het doel van het behalen van een startkwalificatie wordt niet altijd gehaald, des ondanks is PL toch van meerwaarde aangezien studenten een andere studie oppakken, de arbeidsmarkt betreden en niet thuis komen te zitten.

In het vervolg zullen inhoudelijke evaluaties georganiseerd worden waarin deze punten worden meegenomen.

Financiën

Tot en met 2024 financieren de gemeenten de kosten van PL (€160.000,- p/j) uit hun eigen budget. De (regionaal afgestemde) gemeentelijke bijdrage aan PL vanuit gemeenten wordt verlengd gedurende kalenderjaren 2025-2028. In de voorgaande periode is de verdeling van het totale bedrag gebaseerd op het aantal leerlingen per gemeente van de laatste vijf jaar. In deze periode houden we dezelfde verdeling aan en passen we op het bedrag eenmalig een indexering toe van 3,9%. Dit index percentage is in lijn met de door de Regio Gooi en Vechtstreek in de septembercirculaire van 2024 bepaalde stijging voor lonen.

	Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage 2021-2024	Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage 2025-2028 (+ eenmalig 3.9% t.o.v. voorgaande periode 21-24)
Gemeente Blaricum	€ 1.600,00	€ 1.662,40
Gemeente Eemnes	€ 3.200,00	€ 3.324,80
Gemeente Laren	€ 1.600,00	€ 1.662,40
Gemeente Gooise Meren	€ 26.400,00	€ 27.429,60
Gemeente Hilversum	€ 85.700,00	€ 89.042,30

Gemeente Huizen	€ 28.800,00	€ 29.923,20
Gemeente Wijdmeren	€ 12.800,00	€ 13.299,20
Totaal per jaar	€ 160.100,00	€ 166.343,90

Uitvoering

Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL): Het RBL is/wordt nauw betrokken bij de uitvoering van PL door de leerplichtambtenaren die gekoppeld zijn aan deze plusvoorziening. (Zij hebben ook input geleverd op dit voorstel.) Deze leerplichtambtenaren zijn gekoppeld aan de mentoren en dragen zorg voor de uitvoering van de leerplichtwet met als doel het behouden van recht op onderwijs. Ook meldt het RBL voortijdig schoolverlaters aan voor deze plusvoorziening, veelal afgestemd met de vorige school, de jongere en dienst ouders en/of met Qinas.

Financiering: De financiering van PL wordt per schooljaar geregeld. PL stuurt hiervoor een factuur naar de regiogemeenten.

Verantwoording: PL legt verantwoording af op basis van een meerjarig bestuurlijk besluit. Bijzonderheden worden vermeld in een nieuwsbrief en onderbouwd met cijfers. De cijfers tonen aan hoe de diverse PL-trajecten verlopen (instroom, doorstroom en uitstroom) en welk percentage studenten een diploma hebben behaald op de niveaus 1 of 2.

Doorstroom van VO naar MBO: Tijdens bestuurlijke overleggen worden afspraken gecontinueerd met betrekking tot de doorstroom van VO naar MBO, met speciale aandacht voor jongeren met complexe problematiek die extra ondersteuning nodig hebben.

Informatie aan Bestuurlijk Overleg Voortijdig Schoolverlaten (BO VSV): Productief Leren informeert de gemeenten jaarlijks over instroom en resultaten, met nadruk op de extra inspanningen en begeleiding buiten schooltijd.

Deze stappen en maatregelen vormen een duidelijke uitvoeringsstrategie voor het ondersteunen en beheren van Productief Leren binnen de regio.

Bijlage 1: Productief leren in de praktijk

Bijlage 1: Productief leren in de praktijk

- 1.1 De doelgroep
- 1.2 Profiel van een niveau 1 student bij PL
- 1.3 Profiel niveau 2 student PL
- 1.4 Aanpak Productief Leren:
- 1.5 Hoe verhoudt Productief leren zich met andere voorzieningen?

1.1 De doelgroep

Productief Leren richt zich op jongeren in de leeftijd van 16-24 jaar die om verschillende redenen het reguliere onderwijs (V(S)O/MBO) hebben verlaten zonder een diploma te behalen. Deze jongeren worden vaak geïnclassificeerd als voortijdige schoolverlaters (VSV-ers) en bevinden zich vaak in een situatie waarin ze dreigen thuis te komen zitten. De studenten die deelnemen aan PL zijn divers in hun problematiek, variërend van lichtere tot ernstige uitdagingen. Ze kunnen te maken hebben met gedragsproblemen op school, in de thuissituatie, ontwikkelingsstoornissen, verkeerde vrienden en of criminele betrokkenheid. Wat deze jongeren gemeen hebben, is dat het reguliere voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroepsonderwijs (MBO) niet voldoende is afgestemd om hen te begeleiden en hen naar een diploma te leiden.

PL is een onderwijsvoorziening met een sterke nadruk op georganiseerde persoonlijke begeleiding en onderwijs, en het moet voldoen aan de wettelijke eisen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Een belangrijk doel is om studenten in staat te stellen een startkwalificatie te behalen en vervolgens door te stromen naar een hoger niveau van MBO-onderwijs of naar werk. Alle studenten die deelnemen aan PL volgen een individuele leerweg.

PL heeft een eigen filosofie, pedagogie en onderwijsconcept ontwikkeld om aan te sluiten bij de diverse behoeften van deze studentengroep. Enkele centrale principes omvatten een inclusieve benadering, afwezigheid van een strafcultuur, geen (voor-)oordelen, persoonlijke aandacht, stimulatie van positieve aspecten, zelfstandig leren, onvoorwaardelijke ondersteuning, docenten als rolmodellen, acceptatie van fouten, maatwerk, gemeenschapsgevoel en het ontwikkelen van een professionele attitude.

1.2 Profiel van een niveau 1 student bij PL

Onvoldoende ontwikkelde studievoordigheden: Deze studenten hebben vaak beperkte studievoordigheden. Ze hebben moeite met het plannen en organiseren van hun studie en opdrachten.

Moeite met zelfstandig werken: Niveau 1 studenten vinden het over het algemeen lastig om zelfstandig aan opdrachten te werken. Ze hebben behoefte aan begeleiding en structuur.

Dubbelklassen met gedrags- en ontwikkelingsstoornissen: Dit zijn vaak jongeren die meerdere keren zijn blijven zitten (gedoubleerd) en die te maken hebben met gedrags- en ontwikkelingsstoornissen, zoals autisme en ADHD. Deze factoren beïnvloeden hun leerproces en gedrag.

Gebrek aan zelfvertrouwen en faalangst: Niveau 1 studenten hebben doorgaans weinig zelfvertrouwen en zijn angstig als het gaat om toetsing en examinering. Dit kan hun academische prestaties en motivatie beïnvloeden.

Opvoedingsonmacht bij ouder(s): Vaak is er sprake van opvoedingsonmacht bij de ouder(s) van deze jongeren. De jongere heeft mogelijk moeite om zich los te maken van zijn of haar kamer en deel te nemen aan sociale activiteiten. Jeugdzorg en Veilig Thuis kunnen betrokken zijn bij afspraken met PL om de jongere te helpen bij deelname aan de opleiding en dagelijkse activiteiten. Het doel is om de animo voor school te vergroten en toekomstperspectieven te stimuleren.

Gevolgen doelgroep van de coronacrisis: De coronacrisis heeft de behoefte aan individuele begeleiding en structuur nog meer benadrukt. De problematiek lijkt tijdens de coronacrisis versterkt en de gevolgen daarvan zijn steeds meer zichtbaar, ook bij de studenten die (soms om die reden) naar Productief Leren gaan.

Samenvattend: Entree & PL is er voor kwetsbare studerende jongeren, veelal met een gestapelde problematiek en daardoor ontwijkend gedrag vertonend. Zij zijn wel doelgericht of zoekend, creatief, gezellig, open en doeners, maar vaak ook met een negatief of onrealistisch zelfbeeld, soms crimineel en vaak met grote afstand tot onderwijs en arbeidsmarkt.

1.3 Profiel niveau 2 student PL

Het profiel van een niveau 2 student bij PL vertoont specifieke kenmerken:

Studieachtergrond: Deze studenten zijn vaak doorgestroomd vanuit de Entreeopleiding binnen PL of zijn afkomstig van een Vmbo/Havo-achtergrond. Dit geeft aan dat ze al enige scholing hebben gehad voordat ze deelnemen aan het niveau 2-programma.

Gedrag en emoties: Deze studenten vertonen vaak brutaler gedrag en kunnen sneller gefrustreerd raken. Ze kunnen meer boosheid of woede uiten, wat mogelijk verband houdt met hun levenservaring en achtergrond.

Gestapelde problematiek: Niveau 2 studenten bij PL worden geconfronteerd met ernstige gestapelde problemen, zoals verslaving aan drugs of gamen, financiële problemen, incest, identiteitskwesaties, crimineel gedrag, en gedrags- en ontwikkelingsstoornissen zoals autisme en ADHD. Dit duidt op complexe uitdagingen waarbij zowel sociaal-emotionele als psychologische factoren een rol spelen.

Schaamte: Deze jongeren voelen vaak schaamte, zowel over hun onvermogen om te gedijen in een reguliere onderwijsomgeving als over het besef dat hun ouders zich mogelijk voor hen schamen. Deze gevoelens van schaamte kunnen hun motivatie en zelfvertrouwen beïnvloeden.

Individuele begeleiding: Tijdens de coronacrisisperiode is gebleken dat de behoefte aan intensieve ondersteuning en de impact van de huidige gezondheidssituatie op hun begeleiding noodzakelijk is.

In het kort, niveau 2 studenten bij PL hebben te maken met complexe problemen en uitdagingen, wat een specifieke aanpak en intensieve begeleiding vereist om hen te ondersteunen bij hun educatieve en persoonlijke ontwikkeling.

1.4 Aanpak Productief Leren:

1. Intake:

- Studenten komen op intake na verwijzing door huidige school, Qinas, hulpverlening, reclassering of een andere betrokken instantie. De toelating vindt plaats na een uitgebreid gesprek wordt bekeken of PL daadwerkelijk de passende plek is. Bij die overweging wordt binnen het MBO ook het Student Succes Centrum en de zorgcoördinator (PAC) betrokken als die expertise gewenst is en wordt er ook altijd met de verwijzer gesproken.
- Er zijn geen afwijscriteria als de leerling gemotiveerd is. Tenzij er gerede twijfel is over de haalbaarheid van het behalen van een Entree-diploma op basis van cognitie. En tenzij er twijfel is over de veiligheid van de student of de al aanwezige studenten.
- Het intakeverslag en de daarin vastgelegde afspraken zijn leidend voor het gehele traject.

2. Individuele leerroute:

- Elke student volgt een individuele leerroute, gemiddeld duurt deze anderhalf tot twee jaar.

3. Leeromgeving en klassen:

- Klassen bestaan uit maximaal 20 studenten.
- Naast lessen in de klas (AVO, Burgerschap, Handelsvakken), werken studenten voornamelijk aan individuele werkopdrachten.
- Er is veel ruimte voor persoonlijke begeleiding, wat de nadruk legt op een flexibele leeromgeving.
- Elke docent is verantwoordelijk voor een klas van 20 studenten en heeft een klassen assistent die hen ondersteunt.
- Verhouding tussen school en beroepspraktijkvorming is ongeveer fifty-fifty.

4. Docent als regievoerder:

- De docent fungeert als mentor voor elke leerling in zijn of haar klas en voert regie over afspraken met betrekking tot zorg, begeleiding, reclassering, onderwijs, en meer.
- De docent is 24/7 bereikbaar voor de leerlingen en verzorgt het wettelijk voorgeschreven onderwijs in de klas. De 24/7 bereikbaarheid geldt ook voor ouders en het netwerk om de student heen.
- De docent als regievoerder fungeert als een centraal aanspreekpunt voor leerlingen en ouders en kan een positieve invloed hebben op de ouder-kind relatie, wat de motivatie van de leerlingen en hun schoolprestaties kan verbeteren.

5. Opleidingen:

- Er zijn vier basisopleidingen bij PL: Entree en Niveau 2 Retail en Entree en niveau 2 Logistiek, die goed passen bij de wens van jongeren om hun leven op de rails te krijgen.
- Via stages kunnen jongeren zich in verschillende richtingen specialiseren.

6. Stage:

- Leerlingen worden aangemoedigd om zelf stageplekken te zoeken, maar PL bemiddelt indien nodig.

7. Begeleiding naar werk en vervolgopleiding:

- PL biedt begeleiding om leerlingen te helpen bij hun overgang naar werk of een vervolgopleiding nadat ze hun diploma hebben behaald.

Deze nieuwe structuur biedt een duidelijk overzicht van de verschillende aspecten van de aanpak van PL, van de intake tot de begeleiding naar werk en vervolgopleiding.

1.5 Hoe verhoudt PL zich met andere voorzieningen?

Beschrijving van de doelgroep: Deze doelgroep is "niet eenduidig te benoemen", wat impliceert dat ze diverse behoeften en uitdagingen hebben. Dit duidt op het belang van maatwerk in het onderwijs voor deze specifieke groep leerlingen.

Kenmerken van PL: PL hanteert een niet-systemische aanpak, met gedrags- en schoolregels gecombineerd met georganiseerde persoonlijke aandacht. Dit benadrukt de behoefte aan een meer flexibele en persoonlijke aanpak voor deze doelgroep. PL-studenten hebben de reguliere stage-uren en volgen een individuele leerroute, wat aangeeft dat de aanpak is afgestemd op de individuele behoeften van de studenten

Effect van stage en feedback: Feedback van werkgevers tijdens de stage en leren in een levensechte omgeving heeft een groter en positiever effect op deze jongeren dan leren in een schoolse omgeving. Dit onderstreept de praktijkgerichte benadering van PL en de waarde van directe werkervaring voor deze doelgroep.

Intensieve persoonlijke begeleiding, terwijl ze tegelijkertijd intensieve persoonlijke begeleiding krijgen. Dit benadrukt het belang van individuele ondersteuning en mentoring voor deze studenten

Maatwerk en verkorting van de opleiding: Het is mogelijk om de niveau 2 opleiding Medewerker Retail / Logistiek Medewerker te verkorten voor PL-studenten omdat de Entreeopleiding naadloos aansluit bij deze opleiding. Dit benadrukt de mogelijkheid om kwetsbare jongeren zonder verlies van onderwijstijd te helpen bij het behalen van een MBO- startkwalificatie.

Nazorg voor studenten zonder diploma: Een deel van de studenten verlaat PL zonder startkwalificatie. Door intensieve samenwerking met RBL en het jongerenloket, zorgt PL er voor dat deze jongeren een passende plek vinden in de maatschappij.

Samenvattend laat zien dat PL een unieke benadering biedt voor een complexe en diverse doelgroep van leerlingen, met de nadruk op maatwerk, praktijkgericht leren, intensieve begeleiding van de jongere en juist ook met het netwerk om de jongere heen, en nazorg voor degenen die het systeem verlaten zonder diploma. Het benadrukt ook de waarde van directe werkervaring en feedback van werkgevers voor deze jongeren.

